

En VEILEDNING fra www.dreieskiva.com - Roald's rom i rommet.

Grenseoverskridende seksuell adferd

Etiske vurderingskriterier

Roald Kvam © 2008

Kilde: Førsvoll, R.: *Fra synd, fra sorg, fra fare. Seksuelle overgrep i kirke og samfunn.*

Posisjon.

- Er/ Var den ene overordnet den andre stillingsmessig/ ansettelsesmessig?
- Skjedde det innklagede på arbeidsplassen eller i tilknytning til arbeidsplassen og de posisjoner partene der har/ hadde?

Relasjon.

- Hvordan var relasjonen mellom de to partene da den seksuelle forbindelsen ble innledet?
- Er det et slektskap mellom partene? I tilfelle ja, hva slags slektskap?
- Har det vært, eller er det, en definert hjelper-/ hjelpemottaker-relasjon eller en sjelsørgerisk relasjon mellom de involverte partene?
- Ble offentlig stilling eller posisjon brukt for å oppnå den seksuell kontakten?

Alder/ tid.

- Hvor gammel var klager da de påståtte overgrepene startet?
- Hvor stor er aldersforskjellen?
- Hvor gammel var klager da de påståtte overgrepene skjedde sist gang?

Med andre ord:

- Hvor lenge pågikk det forholdet som er innklaget?
- Hvor lenge er det siden siste påståtte overgrep?

Hemmeligholdelse.

Hvor stor er graden av hemmeligholdelse? Generelt kan en si at jo større grad av hemmeligholdelse, jo større er muligheten for maktmisbruk for eksempel i seksuell kontakt mellom en sjelesørger og en konfident.

Grad av utukt.

Hva slags seksuell kontakt er det snakk om: Utuktig adferd, handling eller omgang? (Husk at de gamle §198 og 199 kun rammer utuktig omgang).

Historien.

Hva forteller historien mellom partene? Avslører historien at klager har blitt lurt, og/ eller at innklagede synes å ha planlagt kontakten uten at klager skjønte det?

Trusler.

Er det snakk om direkte eller indirekte trusler som for eksempel...

- Fysiske trusler rettet mot klager eller hans/ hennes familie og/ eller venner.
- Psykiske trusler for eksempel om tap av arbeid eller stilling/ posisjon, trussel om å avsløre ting innklagede kjenner til, og som klager er redd for skal bli kjent.

- Indirekte trusler ved at innklagede for eksempel truer med å ta sitt eget (åndelige) liv om han/ hun ikke får sin vilje, eller om kontakten mellom dem blir brutt.

Fysisk makt/ vold.

Er det brukt fysisk, tvang og/ eller vold? I tilfelle ja, hva slags makt, tvang eller vold?

Sårbarhet.

- Eksisterer spesielle fysiske eller psykiske forhold som gjør klager permanent sårbar, for eksempel fysisk eller psykisk utviklingshemming?
- Er det stor forskjell i modenhet mellom partene?
- Var klager i en spesielt sårbar situasjon før eller i løpet av den tiden det påklagede skjedde (for eksempel sorg, samlivs-/ ekteskapsproblemer, psykiske problem og lignende)?
- Var klager av noen grunn spesielt sårbar i forhold til innklagede selv om det ikke var noen formell profesjonell kontakt mellom dem?

Profesjonalitet.

I hvor stor grad må en kunne forvente at innklagede i kraft av sin stilling og posisjon bør skjønne og ta hensyn til sårbarhet hos de mennesker han/ hun møter i kraft av sin stilling og posisjon også der innklagede ikke står i en formell profesjonell relasjon til klager?

Definisjon av hva som er seksuelle overgrep eller grenseoverskridende seksuell atferd i en kirkelig sammenheng:

”Dersom en lek eller lærd medarbeider i en menighet eller kristen organisasjon (lønnet/ ulønnet) utnytter sin stilling eller posisjon til å opptre på en seksualisert måte overfor eller innlede en seksuell forbindelse med den han/ hun står i et profesjonelt forhold til som hjelper, sjelesørger og/ eller leder, er dette en grenseoverskridende seksuell atferd eller et seksuelt overgrep.

Grenseoverskridende seksuell atferd/ seksuelle overgrep er misbruk av rolle og makt der et menneske i en sårbar situasjon blir utnyttet i stedet for å bli beskyttet.” (Førsvoll: ”Fra synd, fra sorg, fra fare. Seksuelle overgrep i kirke og samfunn.”, s. 51).

